

Alueellisten metsäohjelmien tilannekatsaus Metsäneuvosto 2.10.2017

Jyrki Haataja

aluekehityksen johtava asiantuntija / SMK

Esityksen sisältö

1. AMO tausta
2. AMO toimenpiteiden toteutus ja seuranta
3. AMO toimenpiteiden päivitys
4. SMK:n yhteistyön rakentaminen uusien maakuntien kanssa

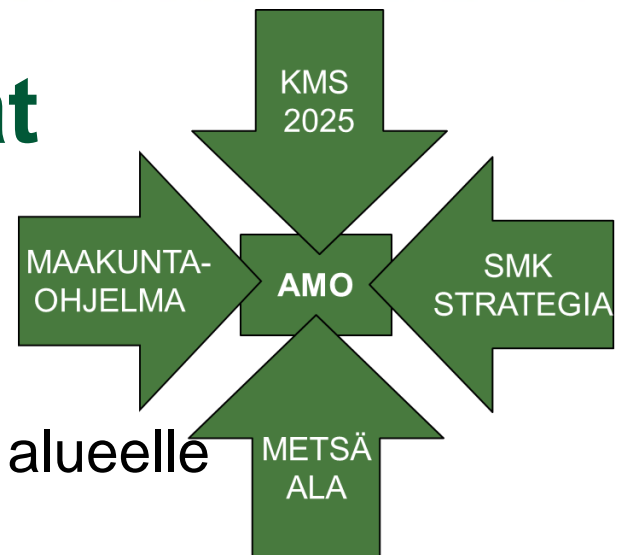
metsäkeskus

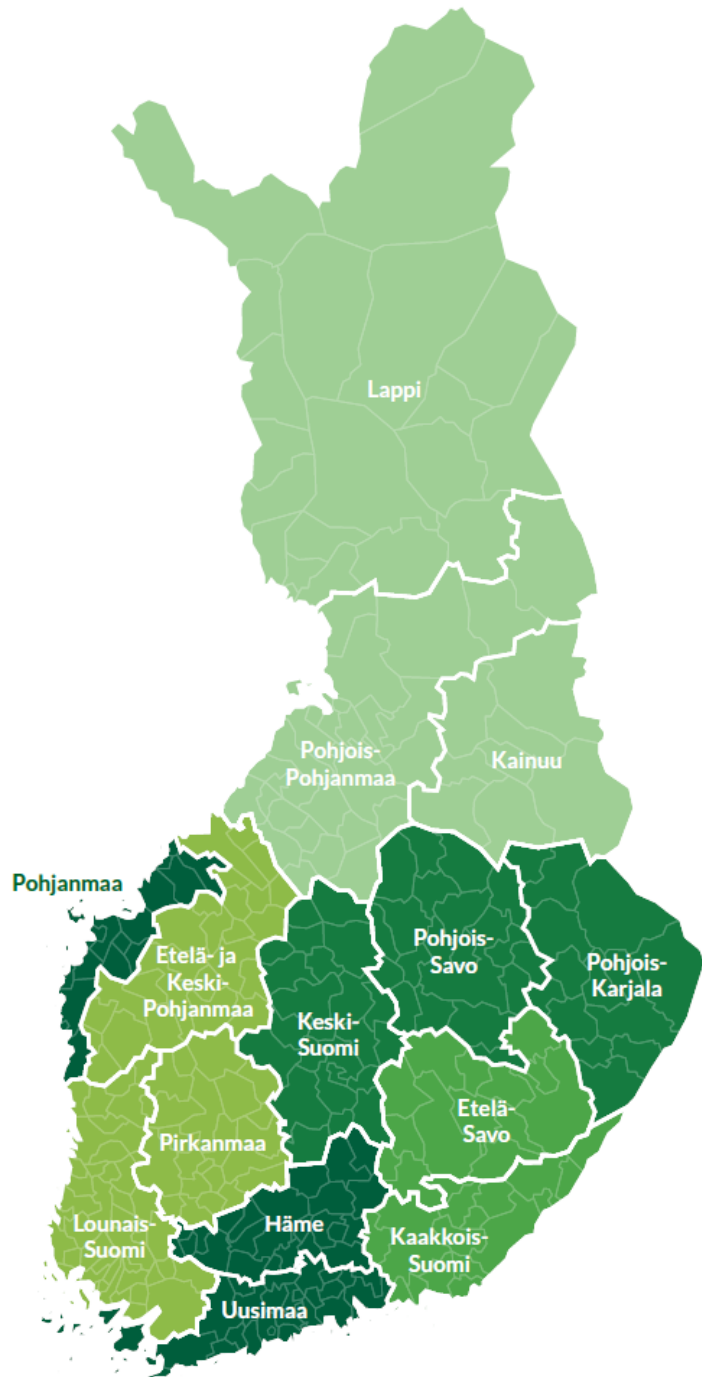

AMO taustoja

Alueelliset metsäohjelmat

- Perustuvat metsälakiin ja -asetukseen
- Kattavat ohjelmakauden 2016-2020
- Maakunnallisten metsäneuvostot laativat 14 alueelle toimialueellaan v. 2015
- Metsäsektori laaja näkökulma: WOOD, NONWOOD, ENVI
- Sisällöissä korostuvat kunkin alueen kehittämistavoitteet ja toimenpiteet
- Alueellinen metsäohjelma on koko metsäalan toimijoiden yhteinen työohjelma
- Kansallisen metsästrategia 2025:n mukaisesti myös alueelliset metsäohjelmat ”...luovat metsien kestävän hoidon ja käytön avulla kasvavaa hyvinvointia alueilleen.”

AMO-alueet ja AMO-vastaavat

Pohjoinen palvelualue (aj. Arto Sorri)

Kainuu: Tuomo Mikkonen

Pohjois-Pohjanmaa: Eeva-Liisa Repo

Lappi: Ulla Huusko

Itäinen palvelualue (aj. Helena Reiman)

Keski-Suomi: Seija Tiitinen-Salmela

Pohjois-Savo: Seppo Niskanen

Pohjois-Karjala: Leena Leskinen

Läntinen palvelualue (aj. Jorma Vierula)

Lounais-Suomi (V-S, SK): Tapio Nummi

Pirkanmaa: Ari Lähteenmäki

Etelä- ja Keski-Pohjanmaa: Yrjö Ylkänen

Kaakkoinen palvelualue (aj. Antti Heikkilä)

Kaakkois-Suomi (KL, E-K): Pekka Vainikka

Etelä-Savo: Antti Heikkilä

Eteläinen palvelualue (aj. Karen Vik-Portin)

Österbotten – Pohjanmaa: Göran Ådjers

Häme (P-H, K-H): Jouni Rantala

Uusimaa: Jukka Matilainen

Metsäneuvostojen puheenjohtajistot

Pohjoinen palvelualue

Kainuu: pj. Asko Piirainen, vpj. Vesa Härkönen

Pohjois-Pohjanmaa: pj. Matti Pahkala, vpj. Maria Isoahti

Lappi: pj. Samuli Kokkonieniemi, vpj. Kirsi-Marja Korhonen

Itäinen palvelualue

Keski-Suomi: pj. Johannes Leppänen, vpj. Pauli Rintala

Pohjois-Savo: pj. Tapani Tolppanen, vpj. Jukka Hujala

Pohjois-Karjala: pj. Pentti Hyttinen, vpj. Päivikki Otronen

Läntinen palvelualue

Lounais-Suomi (V-S, SK): pj. Erkki Haavisto, vpj. Pasi Heino

Pirkanmaa: pj. Antti Teivaala, vpj. Päivi Kiviranta

Etelä- ja Keski-Pohjanmaa: pj. Timo Lankila, vpj. Jukka Vainionpää

Kaakkoinen palvelualue

Kaakkois-Suomi (KL, E-K): pj. Eero Kivistö, vpj. Esa Korhonen

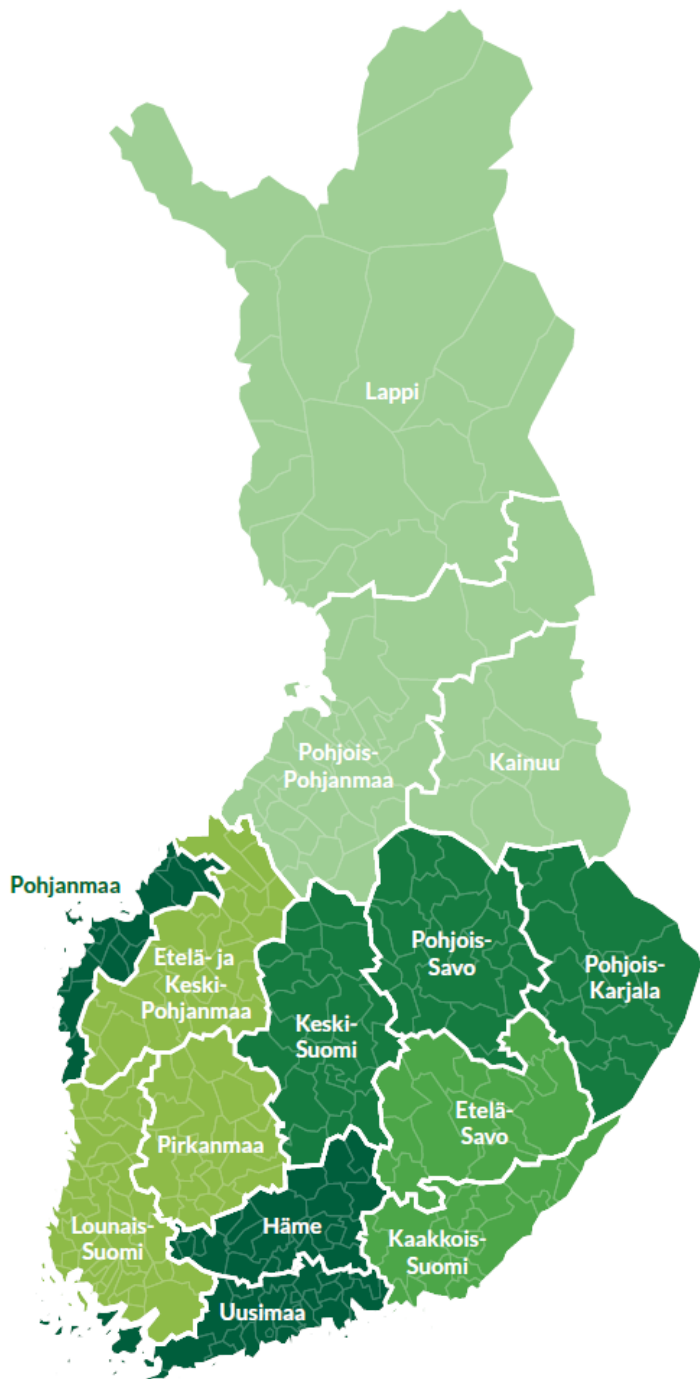
Etelä-Savo: pj. Sari Lantta, vpj. Timo Leskinen

Eteläinen palvelualue

Österbotten – Pohjanmaa: ordf. Anders Lillandt, vice. Jan Slotte

Häme (P-H, K-H): pj. Eine Rosenberg–Riihimäki,
vpj. Jussi Joensuu

Uusimaa: pj. Heli Rissanen, vpj. Esa Nykänen

AMO:t Tavoitteet ja toimeenpano

- Keskeiset tavoitteet
 - › Suurin kestävä tavoitteena
 - › Lisääntyvä puunkäyttö
 - › Metsien hoidon lisääminen
 - › Infra, toimintaympäristö, kaavoitus, omistusjärjestelyt
 - › ESS – uudet tuotteet
 - › Monimuotoisuus, vesiensuojelu (TOTELMAT)
- Yhteistyö
 - › Valmistelu ja toimeenpano yhteistyössä
 - › Integroituminen alueiden muihin ohjelmiin ja aluekehitykseen

metsäkeskus

AMO toimenpiteiden toteutus ja seuranta

AMO toimeenpano / tulosseuranta

1. Metsätaloudelliset tavoitteet (hoito- ja hakkuutavoitteet)

- seurannassa AMOjen hakkuu- ja metsänhoidon tavoitteet
- suorit tiedot SMK, LUKE ym. (AMO-alueet + Suomi) esim.
- Verkossa:

<https://www.metsakeskus.fi/alueelliset-metsaohjelmat>

Kainuu

Vastuhenkilö Tuomo Mikkonen

- Kainuun metsäohjelma
- Kainuun metsäohjelman seuranta päivitetty 28.9.2017
- Luonnonhoidon toteuttamishjelma

2. Vaikuttavuustavoitteet

- priorisoitujen AMO toimenpiteiden seuranta
- Tehty kyselyllä 2 krt. / vuosi

3. Luonnonhoidolliset tavoitteet

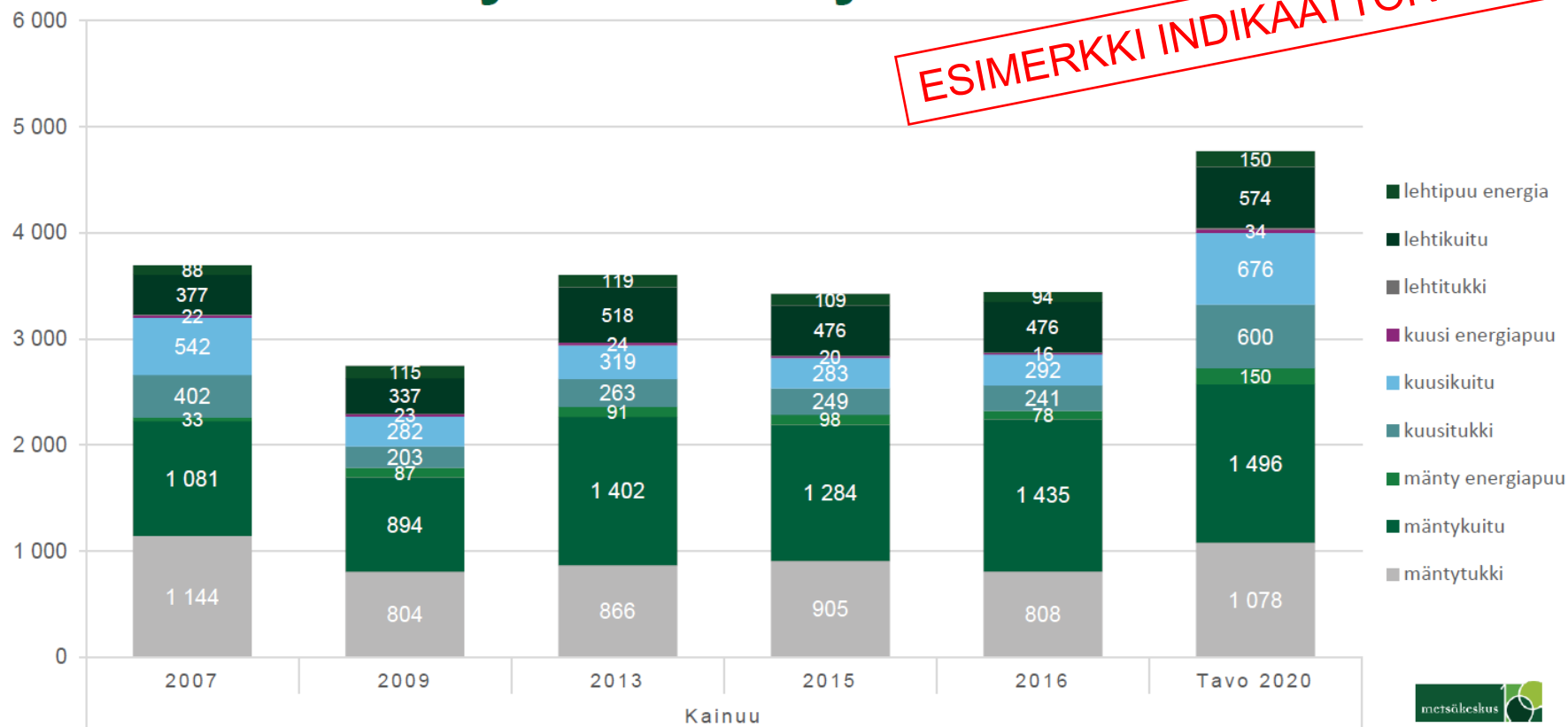
- TOTELMIEN (Luonnonhoidon toteutusohjelmat, 14) seuranta
- Seurantajärjestelyt työn alla

Seuranta / Hoito ja hakkuu

Hakkuukertymän kehitys

ESIMERKKI INDIKAATTORISTA

1000 m³

Teollisuuspuun hakkuut 2016 (Luke)

	AMO hakkuumäärätavoite, teoll.puun hakkuut,milj. m3 *	Teollisuuspuun hakkuut 2016	Metsien käyttöaste, %
AMO alue			
E- ja K-Pohjanmaa	4,65	3,337	71,8 %
Etelä-Savo	7,08	6,915	97,7 %
Häme	4,28	4,187	97,8 %
Kaakkois-Suomi	4,70	4,832	102,8 %
Kainuu	4,77	3,412	71,5 %
Keski-Suomi	6,73	6,033	89,6 %
Lappi	6,00	4,010	66,8 %
Lounais-Suomi**	5,00	4,099	82,0 %
Pirkanmaa	5,34	4,353	81,5 %
Pohjanmaa	2,19	1,502	68,6 %
Pohjois-Karjala	6,61	5,549	83,9 %
Pohj-Pohjanmaa	6,98	5,049	72,3 %
Pohjois-Savo	6,88	5,881	85,5 %
Uusimaa	3,19	2,462	77,2 %
Yhteensä	74,4	61,621	82,8 %

* teollisuuspuu/perinteinen tukki- ja kuitudimensiot

** Lounais-Suomen suurin kestävä hakkuumahdollisuus 5,7 milj. m3/v, muilla alueilla AMOn hakkuumäärätavoite

on sama kuin suurin kestävä hakkuumahdollisuus

ESIMERKKI INDIKAATTORISTA

Seuranta / vaikuttavuus / AMO

SMK/EPA:n yhtenä valtakunnallisena vaikuttamisen tulostavoitteena on 2017: AMO priorisoidut toimenpiteet toteutus käynnissä 94 kpl.

Kysely AMO-vastaaville

		Tavoite 2017		06/2017
SMK	AMO priorisoidut toimenpiteet toteutus käynnissä	kpl	94	177
	Pohjoinen		10	19
	Itäinen		12	13
	Läntinen		12	30
	Kaakkinen		7	52
	Eteläinen		5	63

Uudenmaan AMO-toimenpiteiden toteutustilanne / priorisointi (esim.)

4.7. Taimikonhoitoa (varhaisperkausta ja taimikonharvennusta) lisätään	Tärkeysjärjestys	Aloitus 0-2 vuoden kuluessa	Aloitus 3-5 vuoden kuluessa	Toteutustilanne 11/2016	
Järjestetään Metsäkeskuksen ja Luonnonvarakeskuksen roadshow taimikonhoidosta vuonna 2016. Tehdään myös laajaa toimijayhteistyötä koulutus- ja edistämisretkeilyjä taimikonhoitokohteisiin järjestäen.	1.	X		Roadshow järjestetty vuonna 2016, toimijayhteistyö alkuvaiheissa	1
Kohdennetaan taimikonhoitotyötä aikaisempaa enemmän pienten taimikoiden varhaisperkauksiin ja varttuneiden taimikoiden oikea-aikaiseen harventamiseen, jolloin säästetään kustannuksia.	2.	X		Kemera-säännökset ohjanneet tähän suuntaan, metsänomistajien koulutus ja tiedotus ollut aktiivista	1
Tiedotetaan asiasta toimijoiden asiakaslehdissä ja verkkoportaaleissa säännöllisesti. Lähetetään kohdennettuja metsänhoitotiedotteita sekä "määräaikaishuolto" viestejä metsänomistajille mm. Metsään.fi-tietoja hyödyntäen.	3.	X		Metsänhoitotiedotteet lähetetty metsävaratiedon valmistuttua, toimijat tiedottaneet myös viestimissään	1
Edistetään metsänomistajien omatoimista taimikonhoitotyötä lisäämällä koulutusta ja tiedotusta.	4.	X		Koulutusta ja tiedotusta järjestetty	1
Kehitetään metsäpalveluyrittäjien toimintatapoja työn markkinoinnissa ja toteutetun työn laadusta vastaamisessa omavalvonnan toimintaperiaatteiden mukaisesti.	5.		X	PEFC sertifiointikriteeri nro 5 ohjaa käytäntöä tähän suuntaan	
Valmistellaan 4H-nuorille suunnattua taimien istutuksiin, taimikoiden heinäntorjuntaan ja varhaisperkauksiin kytkettyä kehittämishanketta.	6.		X	Yhteistyöhankkeita suunnitteilla FS4H:n kanssa	
Edistetään sekä taimikonhoidon koneellistamista että oikea-aikaista hoitoa työn paremmilla tuottavuus- ja kustannusperusteilla.	7.		X	Koulutusta ja tiedotusta järjestetty	1

ESIMERKKI PRIORISOINNISTA

Seuranta / vaikuttavuus / AMO

SMK/EPA:n yhtenä valtakunnallisena vaikuttamisen tulostavoitteena on 2017: AMO priorisoidut toimenpiteet toteutus käynnissä 94 kpl.

Kysely AMO-vastaaville

		Tavoite 2017		06/2017
SMK	AMO priorisoidut toimenpiteet toteutus käynnissä	kpl	94	177
	Pohjoinen		10	19
	Itäinen		12	13
	Läntinen		12	30
	Kaakkinen		7	52
	Eteläinen		5	63

metsäkeskus

AMO toimenpiteiden päivitys – toimintamalli

AMO toimenpiteiden päivitys

Taustaa

- Ohjelmat laadittiin 2015 ja toteutus käynnistyi 2016 alussa
- WOOD-, NON-WOOD- ja ENVIRONMENT -näkökulmat
- AMO:t toimineet aktiivisina toimeenpano-ohjelmina
- Metsäneuvostot seuranneet tarkasti toteutusta, myös uusia toimintamalleja on syntynyt
- Paljon on tehty
- Palaute on ollut positiivista

AMO toimenpiteiden päivitys

Nykyhetki ja tulevat vuodet:

- › ilmastonmuutos
- › metsätalouden kestävyys
- › puuston kasvun kiihtyminen
- › uudet tehdasinvestoinnit ja lisääntyvä puunkäyttö
- › digitalisaatio kaikessa
- › moniarvoisuuden lisääntyminen
- › luonnonhoidon merkitys
- › EU-politiikka
- › lainsäädäntö
- › maakuntauudistus
- › puurakentaminen
- › viestintä

Maailma muuttuu, tarpeet muuttuvat

Paljon tehty AMOjen pohjalta, uutta tekemistä toimeenpantavaksi

SMK uusi strategia suuntaa toimintaa

KMS päivitys tulee v. 2018 tulevan hallitusohjelman pohjaksi

AMO integraatio maakuntaohjelmiin (?)

Alueuudistus / SMK ja metsäneuvostot alueuudistuksessa

AMO toimenpiteiden päivitys

Tehtävä, Tulos

AMOjen toimenpiteiden tarkastaminen vastaamaan tulevien vuosien (2018-2020) tarpeisiin. AMOa eikä TOTELMIA avata, vaan tuloksena arvion pohjalta **metsäneuvostot täydentävät priorisoidut toimenpiteet ohjelmien loppujakson toimeenpanoa varten.**

(Huomioidaan yhteistyön rakentaminen uusien maakuntien kanssa.)

Työmalli

Arvio onnistumisesta nykyhetkeen saakka (1+2+3 => ?)

Arvio toimintaympäristön muutoksesta

Tulevien toimenpiteiden määrittely

Osallistaminen alueilla, avoimet seminaarit

Tulevien toimenpiteiden priorisoinnin metsäneuvostossa

Esitetään valtakunnallinen yhteenveto kansalliselle metsäneuvostolle

metsäkeskus

Yhteistyön rakentaminen uusien maakuntien kanssa

Yhteistyö maakuntien kanssa

- **Aluekehitys ja suunnittelu**

AMOt maakuntastrategioissa ja ohjelmissa, maakunnallisten metsäneuvostojen tehtävät ja yhteys maakuntiin (maakuntahallitukselle vuosittainen yhteenveto toimialasta tai AMOn toteutuksesta)

-- SMK osallistuminen MYR, suunnittelu- ja kehittämissyihin, suora yhteistyö maakunnan henkilöstön kanssa sekä kehityshankkeiden toteuttaminen

- **Ympäristö**

METSO-ohjelman toteutus, LS-alueet, uharit, vesien suojelu sekä luonnonhoidon edistäminen

-- SMK osallistuminen suunnittelu- ja kehittämissyihin, suora yhteistyö maakunnan henkilöstön kanssa (EPA) sekä LUOVA:ssa esim. liito-oravat ja Hertta tietojen hyödyntäminen (META)

- **Liikenne**

metsä- ja yksityisteiden kehittäminen ja hallinto, liikennejärjestelmien suunnittelu sekä tienpito

-- SMK osallistuminen suunnittelu- ja kehittämissyihin sekä suora yhteistyö maakunnan henkilöstön kanssa (Forest Digiroad pohjalta)

- **Kaavoitus**

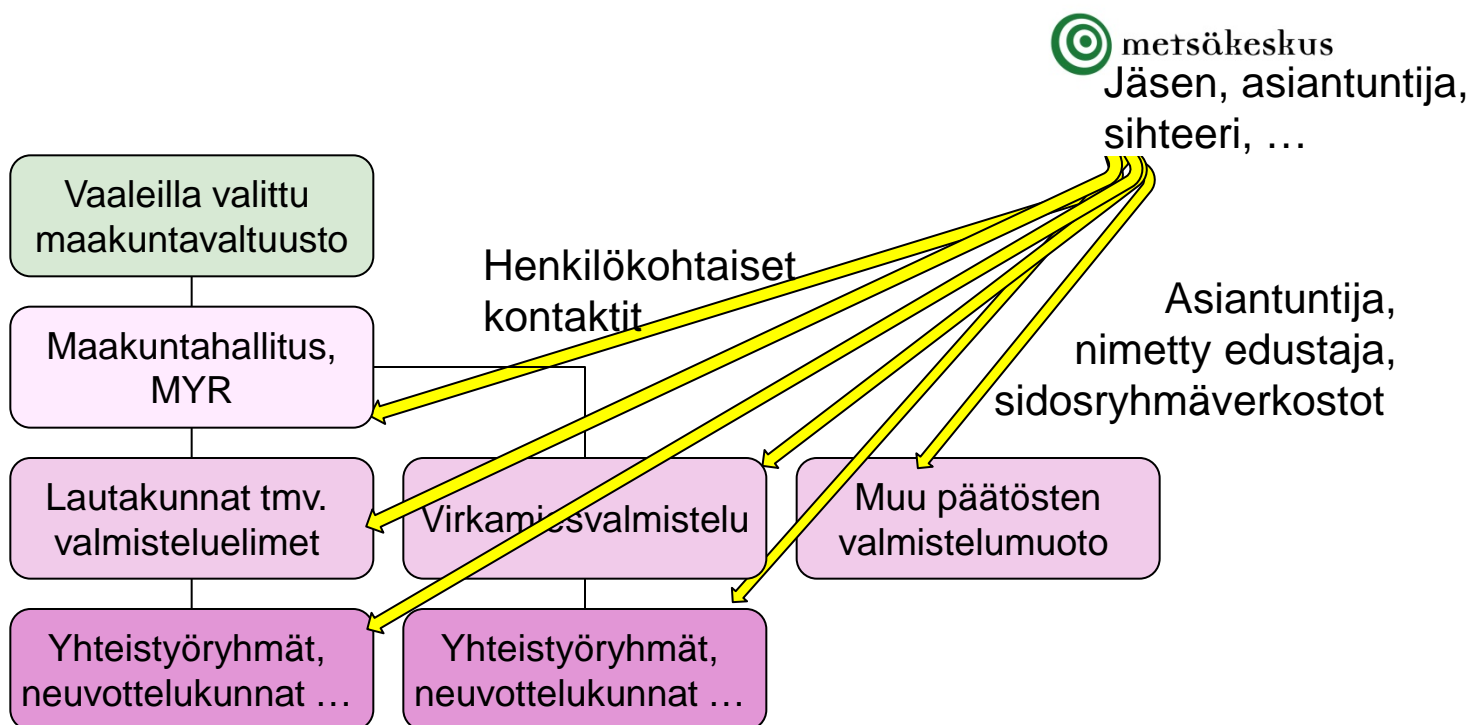
maakuntakaavoituksen viranomaisneuvottelut, yleiskaavoitukseen osallistuminen, kaavoituksen vaikutusten arviointi, kaavoittajien koulutus

-- SMK osallistuminen suunnittelu- ja kehittämissyihin sekä suora yhteistyö maakunnan henkilöstön kanssa

- **Kasvupalvelut**

Metsäkeskuksen Y&Y ohjelman toteuttajien osallistuminen yritysten toiminnan edistämiseen

Perusrakenne?

Tavoitteet maakuntien yhteistyölle

Aluekehitys ja maakuntasuunnittelu. Metsätalous ja metsäala ovat tärkeässä osassa maakuntastrategioita ja –ohjelmia (=kehittämispainotukset) sekä maakuntien kehittämisohjelmia ja kehittämishankkeita. Sovittu yhteistyön toimintamalli. (AMO osana maakuntastrategiaa, metsäneuvoston rooli)

Ympäristö. Luonnonsuojelu ja –hoito sekä niiden kehittäminen toteutetaan yhteistyössä maakuntien sekä lupa- ja valvontaviraston kanssa.

Liikenne. Metsä- ja muiden yksityisteiden kehittäminen sekä liikennejärjestelmien suunnittelu ja tienpito toteutetaan kokonaisuutena metsäkuljetusten tarpeet huomioiden yhteistyössä maakuntien kanssa.

Kaavoitus. Metsäkeskus kutsutaan mukaan maakuntakaavoitusta koskeviin viranomaisneuvotteluihin sekä yleiskaavoituksiin kun niillä voi olla merkittäviä metsätalousvaikutuksia.

Kasvupalvelut. Metsäalan yritykset osaavat hyödyntää maakuntien tarjoamia yrityspalveluja.

Esityksen yhteenveto

1. AMO tausta

- › Metsälaki ja -asetus

2. AMO toimenpiteiden toteutus ja seuranta

- › Toimenpiteet edellä

3. AMO toimenpiteiden päivitys

- › Tehokasta toimeenpanoa myös 2018-2020

4. SMK:n yhteistyön rakentaminen uusien maakuntien kanssa

- › Yhdessä.

Kiitos!

ASIAKKAAT – HENKILÖSTÖ – KUMPPANIT - YHTEISKUNTA

• Aluekehityksen johtava asiantuntija Jyrki Haataja, jyrki.haataja@metsakeskus.fi